

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodus Clara Et Facilis Vacandi Orationi mentali Atque Exercendi se cum fructu in præsentia Dei

Coloniæ Agrippinæ, 1687

Caput V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46004](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46004)

attamen aut parùm profecerint, non propterea statim animum despondebunt, aut à cœpto desistent: quin potius hanc suam spirituales inopiam ac desolationem cum plena & perfecta resignatione pati ac tolerare studebunt, certò sperantes fore, ut Deus, visâ hac illorum fidelitate & constantia, omnes istas difficultates amoliatur.

CAPUT V.

De Meditatione.

POST præparationem statim sequitur meditatio; & sicut illius finis fuit, ut animus sese recolligeret, atque ad Deo loquendum disponeret, ita istius finis esse debet affectus excitare voluntatis, ut ipsa se resolvat ad ea, quæ intellectus perspexerit, ac de quibus convictus fuerit, executioni mandanda. Ut autem facilius intelligatur, quomodo in ipsa se quis meditatione habere debeat, primò exponemus, quid sit meditari. Secundò quænam ad bene meditandum sint necessariæ conditiones, ac demum quinam in meditatione defectus committi ordinariè soleant.

Quid sit Meditatio.

Meditari est rem quampiam attentè considerare. Est penetrare, explicare & animo non minus quieto ac tranquillo, quam attentò & vigilantî minutatim examinare ea omnia, quæ in re quampiam quasi involuta delitescunt, ut inde fructus aliquis spiritualis eliciatur.

*Definitio
meditationis
Meditari
est quasi
per mediam
resire.*

ciatur. Est igitur propriè loquendo *meditatio* attentæ rei cuiuspiam consideratio. Est discursus de re quapiam devota efformatus ab intellectu rei illius causas, effectus, proprietates atque etiam circumstantias temporum, locorum & personarum expendente, atque omnium istorum proprios sibi met efformante conceptus; nec non & ex isto discursu practicas eliciente conclusiones, quibus voluntatem efficaciter ad bonum cognitum prosequendum aut malum fugiendum impellat,

Explicatur definitio.

Dicimus primò meditationem esse considerationem *attentam & fixam*, in quo differt ab aliis quibusdam cogitationibus pi's, quæ, cum inopinatò nobis incidant, non nisi superficiales sunt, modicum durant, & exiguas in animo impressiones relinquunt.

Dicimus secundò esse *discursum*, quo quis propositam materiam expendit, ac minutatim examinat, in quo discrepat à contemplatione, quæ unico momento ac simplici quasi intuitu omnia pervidet, quæ in mysterio aut alia quapiam piæ considerationi subjecta materia latent.

Dicimus tertio, illam institui eo fine, *ut fructus ex ea spiritualis eliciatur*: in quo differt à speculatione, quæ alium sibi finem propositum non habet, nisi rei notitiam; non enim, ut ita dicam, speculamur, nisi ut speculemur, meditamur autem ut amemus. Ubi notandum est, ita comparatam esse voluntatem nostram, ut nihil amare possit, quod intellectus prius non cognoverit, atque ipsi

ipsi voluntati proposuerit ; unde intellectus assimilari potest servo facem voluntati , tanquam Dominæ aut Magistræ suæ , præferenti, adeo ut sicuti servus facem non portat recreationis causa , sed ut Dominæ domus in omnibus , quæ illi agenda sunt , lucem ministret , ita intellectus meditari non debet præcisè ut meditetur , suæque ut satisfaciatur inclinationi , verùm ut affectiones & gressus dirigat voluntatis , quæ quasi omnium animæ facultatum est Regina.

Comparatio meditationis cum face.

Assimilatur etiam intellectus cani venatico , qui aliud nihil facere debet , nisi hero suo demonstrare inventam prædam , eaque demonstratâ statim consistere , neque ultra progredi , quia intellectus postquam fortem aliquam ac persuasivam veritatem indagando deprehenderit , nihil aliud facere debet , nisi illam voluntati exhibere , moxque quietum se tenere , interim dum illa affectus suos producit.

Alia comparatio cum cane venatico.

Assimilatur denique meditatio usui ignitabuli ad eliciendum ignem ; Sicut enim silicem frequentius percutiendo elicimus scintillas ignis , quæ fomitem ubi corripuerint , illumque pervaserint , ingens excitare possent incendium , ita homo meditans , postquam ex ista meditatione sua scintillam elicuerit alicujus veritatis , quæ cor illius jam occupârit , à silicis percussione cessare debet , id est , ingenii atque intellectus sui cohibere indaginem , ut ita totus occupetur in fovenda flamma illa , quæ se sentit accensum quæque ingenti amoris incendio excitando fatis erit. Hoc igitur est meditari.

Alia comparatio cum ignitabulo.

Quomodo meditari oporteat.

*Qualis
esse debeat
applicatio
intellectus.*

Verum res magnę est considerationis atque etiam necessitatis, hoc in exercitio intellectus ut bene dirigatur. Duo igitur in illo sunt observanda. Primum ut ipsa applicatio sit moderata, nec nimium intensa, neque nimium remissa, nec nimium precipitata, neque nimium lenta. Verum oportet ut sit sedata, non tamen sine vigore, tranquilla, non tamen sine vivacitate, ita ut caveatur, ne vel nimium intellectus in sua activitate sit vehemens, ne forte suis in cogitatis confundatur, aut à proposita deflectat materia, vel nimium se intendat, ut cogitatus subtiles efformet, sive nimium assurgat, ut effingat curiosos: atque etiam ex altera parte attendatur, ne tedium concipiat, aut plus nimio se relaxet ac remittat.

*Quales
esse debeant
considerationes.*

Alterum, quod observari omnino debet, est, ut ipsę, quas de sua efformat materia, considerationes sint convenientes ac proprię non verò aliunde aut remote nimium peritę; sint etiam communes ac familiares, non verò sublimes, & nimium affectatę aut exquisitę; sint simplices & devotę, non verò subtiles & curiosę; sint tandem illius, qui meditatur, statui conformes, totque omnino eliciantur, quot ad excitandam & efficaciter convincendam voluntatem sufficiant. Debent igitur esse convenientes, id est, scopo, quem quis in orationis ingressu sibi proposuerit, congruentes. Exempli gratia, qui voluerit excitare spiritum compunctionis, atque ingentem concipere de suis

suis peccatis dolorem ; talem meditationem instituat , quæ ipsi peccatorum deformitatem & malignos eorum effectus exhibeat.

Debent esse considerationes illæ *communes* ac *familiares*, id est verbis simplicibus absque aliquo artificio aut elegantia expressæ , quia Deo in eloquenti discursu non complacet, sed potius, ut ait Scriptura, *Simplicium conversatione delectatur: cum simplicibus sermocinatio ejus.* Debent esse *devotæ*, id est, affectuosæ, ut voluntatem pio aliquo motu & impulsu afficiant , alioquin oratio in merum evaderet studium. Debent esse *meditantis status conformes*, id est, illi perfectionis gradui, in quo ipse tunc se esse existimat, putà incipientium, proficientium aut perfectorum, proportionatæ. Imò etiam esse debent, quantum quidem fieri poterit, conformes viæ, quâ Deus illum ducit ; hoc est, omnes considerationes suas, quantum ei possibile fuerit, reducere debet ad illos interiores affectus & affectus, quos ordinariè experitur, & quibus illum sibi Deus alligare videtur.

De diversis meditationis materiis inferius acturi sumus, ideoque hic obiter solummodo monemus, tunc Novitium conformiter statui suo meditari, quando eò spectat, ut bene cognoscat miserabilem vitæ suæ præteritæ statum, ut omnem mundi memoriam suffocet, ut sensus suos mortificet, ac passiones debellet. Proficientes eò spectent oportet, ut subtilissimas amoris proprii disquisitiones ac prætextus circumcidant, ac virtutum praxi assuescant.

Per

Prov. 3.

v. 32.

Perfecti verò ad intimam cum Deo unionem contendant necesse est.

Tandem hujusmodi considerationes tot eliciat oportet, quot ad excitandam efficaciter voluntatem sufficient, hoc est, si una non sufficiat, duæ, tres, aut quatuor illam subsequantur, donec affectus interni cordis excitentur. Sedulò tamen etiam advertendum est, ut materiam propositam leviter ac superficialiter ne transcurramus, sed bis, terve, si opus fuerit, ad eandem considerationem redeamus, ut fructum inde desideratum hauriamus.

Defectus in oratione cavendi.

Aliqui nimis violentè se applicant.

QUantum attinet ad defectus plurimorum in hoc sancto orationis exercitio parùm omninò proficientium, sed potius in plurimas inconvenientias incidentium, eo quod ignorant, aut certè non exequantur omnia hæc monita & præcepta, advertendum est; reperiri nonnullos, qui statim ab initio materiam sibi propositam considerare incipiunt tantâ cum *impetuositate* ac tantâ capitis ac pectoris intentione & conatu, ut, naturâ statim defatigatâ, omnibusq; exhaustis viribus, desistere cogantur, neq; ulterius ullo progredi modo valeant.

Aliqui non satis se applicant.

Alii è contra ita parum, tantoq; cordis atq; animi *languore* considerationes suas adoriuntur, ut nihil omnino aliud faciant, nisi quod nescio quibus levibus ac superficialibus conceptis cogitationibus, è quibus fructum omnino nullum haurire valeant, oblectentur.

Aliqui initio se applicant, sed postea desistunt.

Nonnulli etiam initio nonnihil laborant, se pro exiguo tempore exercitio huc applicantes; verùm statim lassati in quasvis obvias fe-
run-

runtur cogitationes, quas illis phantasia suggesterit.

Nec minus reperire est aliquos, qui uti sunt *Aliqui inquietis amantiſſimi, ita labores quàm maximè* *falsa pace otiantur.* metuunt, ideoque statim à principio nescio quo sursum se attollunt, atque ad nescio quam intellectus atque animi sublimitatem sese effertunt, ubi se super omnia esse existimant, fruique pace, quæ attamen reverà non est nisi naturalis, in qua nihilominus persistere conantur, absque eo quod aliud agant, parùm considerantes, se fundari & firmari in pura otiositate & desidia. in qua tempus omninò inutiliter consumunt ac perdunt.

Sunt etiam, qui non insistant materiæ serò *Alii superflua ac meditando, sed statim, ubi obiter omnia meditationis puncta, absque ulla veritatis alicujus aut luminis distinctione, percurrerint, absque etiam eo, quod quidquam in particulari digesserint, quamplurimos continuo eliciunt actus & affectus producunt sine ullo Dei actu aut ordine, qua in re caput tantummodo frangunt, nec quidquam inde fructus reportant.* *perficunt materiam propositam decurrunt.*

Nonnulli student pulchris efformandis cogitationis aut verbis reperiendis elegantioribus, nec parùm sibi complacent in eo, quod politos efformant discursus. Verùm aliud hi agunt nihil, quam quod ingenii sui curiositati satisfaciant, *Aliqui curiosi politis student verbis & conceptibus.* atque a Dei se spiritu, qui simplex est, elongent, omninoque nihil unquam in vitæ suæ emendatione proficiunt.

Tandem etiam reperiuntur non pauci, qui, *Aliqui nullum servant captivum ordinem.* cum ingenii sint omnino vivacis & ferventis,

captivare se minimè possunt, ut puncta meditationis ordine ac sigillatim considerent, sed ab uno in aliud, saltando quasi, discurrunt, absque eo, quod quidquam cum iudicio & maturitate expendant. Hi similes omnino sunt illis, qui lauto accumbentes convivio, singula attingunt fercula, neque tamen ex illis quid manducant. Quæ causa est, cur famelici omnino remaneant.

Complures hic alii aperiri possent defectus. Verùm, præterquam quod isti sint potiores, quilibet in seipso facillime poterit illos, in quos frequentius incidet, advertere, & juxta instructionem & monita Magistri, quicum hac in materia sapissimè communicandum est, emendare.

CAPUT VI.

Methodus meditandi, & se in materiis tam sensibilibus, quam spiritualibus dilatandi.

FRatres nostri meditationem inchoaturi suaviter in memoriam revocabunt materiam & puncta, quæ præparaverint, illorumque propriam, vivam ac facilem concipere nitentur repræsentationem. Ante omnia vero advertendum ipsis est, omnia illa, quæ meditationis possunt suppeditare materiam, aut corporalia esse & sensibilia, aut spiritualia & invisibilia. Mystera Incarnationis, Nativitatis & Circumcisionis Salvatoris nostri, sicut & illius miracula, vita, mors, & passio, nec non & vi-

Duo genera materiarum meditationis.